

Stenogrammid

XIII Riigikogu, VII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 09.05.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Tselluloositehas number 2

2. 13:09 Illegaalne tööjõud

3. 13:18 Riigi eelarvestrateegia

4. 13:28 Metsade säästlik majandamine

5. 13:37 Euroopa Liidu uue eelarveperioodi tingimused

6. 13:43 Kohalike omavalitsuste otsustuspädevus

7. 13:50 Välismaal elavate eestlaste valimisõiguse tagamine

8. 13:55 Tallinna–Helsingi tunneli ehitus

9. 14:00 Radarvaatluse koondamine Tallinna Häirekeskusesse

13:00 Infotund

12:59 Aseesimees Enn Eesmaa

Tere ja head Euroopa päeva kõigile! Infotund algab nagu tavaliselt kohaloleku kontrolliga. Palun!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 31 rahvasaadikut, puudub 70.

Tänase infotunni vastajatena on teie ees peaminister Jüri Ratas, siseminister Andres Anvelt ja keskkonnaminister Siim Kiisler. Registreerunud on üheksa küsijat. See tähendab üheksat teemat, millest lähtuvalt annab istungi juhataja võimaluse esitada üks täpsustav või lisaküsimus.

1. 13:01 Tselluloositehas number 2

13:01 Aseesimees Enn Eesmaa

Esimene küsija on Enn Meri. Palun!

13:01 Enn Meri

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud härra peaminister! Graanul Invest plaanib teha puidurafineerimistehase ka Imaverre. Esialgu on öeldud, et see on demotehas. Aga võib ju oletada, et kui tehas saab valmis ja seal protsessid n-ö töötavad, siis tuleb sinna päris tehas ka. Mul on seoses sellega kaks küsimust. Esimene küsimus: kas tehakse uus eriplaneering? Ja teine küsimus: kas poleks mõttekas lasta teha üks sõltumatu analüüs selle kohta, kui palju meil metsaressurssi on?

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu aseesimees! Austatud Riigikogu liikmed! Head küsijad! Ma alustan sellele küsimusele vastamist natukene laiemalt. Ma arvan, et igasugune koostöö era- ja avaliku sektori vahel ettevõtlus- ja investeerimiskliima vallas on oluline. Ma räägin loomulikult reeglipärasest koostööst, mis võiks avaliku sektori poolt vaadatuna alati olla ka proaktiivne, et Eestisse investeringuid meelitada, luua Eestis sellist ettevõtlus- ja majanduskeskkonda, kuhu tahetakse investeerida ja kus tahetakse uusi lahendusi rakendada. Ma kindlasti soovin siin tunnustada auväärt Riigikogu tööd, aga ka näiteks meie ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministrit Urve Palot ja välisminister Sven Mikserit, kes tegelikult ka pingutavad selle

nimel, olgu EAS-i või välisteenistuste kaudu. Ja ma isegi olen teinud väga palju selliseid kohtumisi, et Eestit just investeerimispiirkonnana rohkem tutvustada.

Nüüd, kui rääkida teie sellest küsimusest, kas me oleme kaalunud teha – jutt on, ma saan aru, Graanul Investist – eriplaneeringut, siis ei, me ei ole seda kaalunud. Teie teine küsimus oli, kas võiks teha sõltumatu uuringu puidumassi või metsakasutuse kohta. Ma olen täiesti veendunud, et Keskkonnaministeerium pidevalt analüüsib seda, kas on vaja teha veel uuringuid. Kui on vaja, siis ma usun, et kellelegi kätt ette ei panda. Ma pean ütlema veel nii palju, et minu teada valitsusele, sh minule, ei ole mingisugust ametlikku taotlust, kirja või ettepanekut tehtud. Olen teemaga kursis ainult meedias toimunud arutelude kaudu.

13:04 Aseesimees Enn Eesmaa

Enn Meri, täpsustav küsimus.

13:04 Enn Meri

Miks seda erapooletut uuringut vaja on? Ikka sellepärast, et kuulda on väga palju erinevaid arve: 6 miljonit, 10 miljonit ja 16 miljonit tihumeetrit. Ma tõesti leian, et seda küsimust peaks uurima.

13:04 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma saan aru, et hea küsija on mures, aga kui me ütleme, et meie põhimõtte on alati see, et me raiume juurdekasvust vähem, siis tuleb ju sellest pealkirjast või esmasest lausest edasi minna. Küsimus on nüüd selles, mida me võrdleme, et andmed oleks võrreldavad. Muidugi on siin küsimus ka selles, kas me arvestame metsasuse sisse näiteks soometsad. Me teame seda, et sealt ei tule kunagi sellist metsaproducti või tooret, mille me saaksime tõesti kasutusele võtta.

Teiselt poolt tuleb küsida seda, kas noor metsandik kuulub sinna või me võrdleme ainult küpset metsa sellega, mida me raiume. Nii et selles mõttes on diskussioon minu meelest igal juhul avatud – keegi ei soovi seda sulgeda. Aga ma arvan, et üldpõhimõtte peab olema see, et metsade majandamine oleks võimalikult säästlik, keskkonnasõbralik. Metsade majandamise puhul me peame peale looduskaitseliku aspekti rääkima ka majanduslikust aspektist. Ma olen veendunud, et Keskkonnaministeerium, sh keskkonnaminister, ja RMK oma parema teadmise järgi igal juhul selle kõige nimel töötavad. Aga minu meelest võiks seda arutada, debatti üleval hoida küll – sinnamaani välja, kas me peame alati tegema suurt, võimsat lageraiet või näeme ka teisi raie tegemise võimalusi, aegjärgset raiet või mingit muud raiet.

13:06 Aseesimees Enn Eesmaa

Teemat jätkab oma küsimusega Andres Herkel.

13:06 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud peaminister! Ega keegi siin ei kahtle investeeringute vajalikkuses. Küsimus on selles, kas valitsus annab ühele investeeringule väga selgeid eeliseid ja mismoodi see lobitöö käib. Aga minu küsimus on suunatud pigem sellele, mida teie eelistate n-ö ettevõtlusfilosoofiliselt, maailmavaateliselt: kas ühte suurt tehast, mis ammendaks kogu Eesti ressursi ja veel rohkemgi, või palju väikesi tehaseid ehk võib-olla tehnoloogiliselt paremal tasemel ning paindlikumat ja hajutatumat tootmist?

13:07 Peaminister Jüri Ratas

Ma tänan selle filosoofilise küsimuse eest! Kindlasti on selle üle väga huvitav debateerida. Mida ma eelistan? Ma eelistan väga lihtsat asja. Nimelt seda, et me suudaksime Eesti ühte kõige olulisemat loodusvara, milleks puit ja üldse Eesti mets kindlasti on – ka eesti rahvatarkus ütleb ju, et mets on vaese mehe kasukas –, seda tooret võimalikult palju vääridada. Ma eelistan seda, et me tõesti suudaksime Eesti metsast toota võimalikult kõrge väärtusega lõpptoodangut. Kas seda teeb, nagu teie küsimuses oli, üks tehas või teevad seda viis, kümme või 20 tehast? Ma arvan, et mida rohkem on kõrgtehnoloogilisi ettevõtteid Eestis, kes vääridavad metsa, sh puitu, seda parem.

Ma ei arva, et kunagi hakkab kaalukausi peal olema nii, et nüüd me vaatame ainult ühte konkreetset osaühingut või aktsiaseltsi ja teisi ei vaata. Ma arvan, et see ei ole õige. Ma tahan seda öelda, et kui me

räägime sellest – ma saan aru, et teie küsimuse alatooniks oli Est-For Investi näide –, mida me oleme teinud, siis Eesti tugevus on tema paindlikkus. Kellelegi ei saa anda mingisuguseid lubadusi väljaspool oma pädevust, aga ma pean kindlasti oluliseks teatud küsimuste läbiarutamist ja seda, et avalik sektor on ikkagi proaktiivne, ettevõtlussõbralik, ettevõtluskeskkonda toetav. Ma ei arva, et valitsus või avalik sektor peaks kuskil kõrval istuma – las erasektor toimetab ise. Siin peab olema koostöö ja avalik sektor peab kindlasti küünarnukitunnet pakkuma.

13:09 Aseesimees Enn Eesmaa

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:09 Illegaalne tööjõud

13:09 Aseesimees Enn Eesmaa

Teise küsimuse esitab Henn Põlluaas.

13:09 Henn Põlluaas

Aitäh! Te olete siia maani naeruvääristanud EKRE nõuet taastada kontroll meie piiridel. Lubadus hakata nüüd tõsisemalt ja tõhusamalt võitlema ebaseadusliku tööjõu kasutamise vastu ehk seaduste täitmise eest on hilinevad vähemalt aasta jagu, tegelikult rohkemgi. Politsei tuvastas juba eelmisel aastal, et ebaseadusliku tööjõu kasutamine on kolmekordistunud. See hilinevamine, mille tagajärjel on Eestis üle 10 000 – võib-olla enamgi – ebaseadusliku töötaja ning osale ettevõtetest on ebaseadusliku tööjõu kasutamine juba rutiin, tõendab, et te ei ole kursis oma ministeeriumi haldusalas toimuvaga või ei ole soovinud tagada seaduste täitmist. Kuidas te tekkinud olukorda selgitate?

13:10 Aseesimees Enn Eesmaa

Selle teema küsimustele vastab siseminister Andres Anvelt.

13:10 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh selle täpsustuse eest, et mina vastan sellele küsimusele! Lugupeetud küsija! Kõigepealt tahan öelda, et selle seaduseelnõu ettevalmistamine, mis karmistab ebaseaduslikku töötamist puudutavaid sätteid, tuleneb just sellest vajadusest. Me oleme pooleteise aasta jooksul väga palju suurendanud Politsei- ja Piirivalveameti, Maksu- ja Tolliameti ning Tööinspektsiooni ühisreidide hulka objektidele ja tõesti tuvastanud ebaseadusliku tööjõu kasutamise mitmekordse kasvu, nagu te õigesti ütlesite.

Me näeme, et praegused sanktsioonid ei tööta, nendest hoiatustest on vähe. Siseministeerium ja mina siseministrina oleme väga hästi kursis sellega, millised on selle valdkonna arengud olnud.

Ebaseadusliku tööjõu kasutamine on hakanud Eestis plahvatuslikult kasvama koos palgatõusuga ehk pooleteise-kahe aasta jooksul. Ja sellepärast me tulemegi välja mitme täiendusega, millest üks on kindlasti sanktsioonide suurendamine. Praegu on maksimaalne trahv ebaseadusliku tööjõu kasutamise eest 3200 eurot. Samas toob ühe ebaseadusliku töötaja kasutamine, kui tema eest makse ei maksta, riigile kahju 3500 eurot. Nii et selleksamal ettevõttel on kasulik trahv ära maksta. Mis ma öelda tahan? Kõik need meetmed on väga õigeaegsed, sh täpselt üheaegsed sellega, et me teeme ka teatud lõdvendusi ajutise tööjõu kasutamiseks näiteks meie ehitusobjektidel.

13:12 Aseesimees Enn Eesmaa

Täpsustav küsimus Henn Põlluaasalt.

13:12 Henn Põlluaas

Aitäh! Nagu ma olen aru saanud, ei ole Siseministeeriumil ka vähimatki aimu, kui palju on Eestis välismaalt, sh kolmandatest riikidest, toodud nn renditööjõudu ja kui palju võõrtööjõudu on saabunud Eestisse teiste Euroopa Liidu liikmesriikide väljaantud töölubadega. Tegemist on jällegi teie haldusalasse kuuluvate küsimustega. Küsimus on sama: mis põhjusel ei ole te soovinud siia maani selle küsimusega tegeleda ja kuidas te selgitate tekkinud olukorda?

13:13 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Selgitan täpselt samuti, et olen selle küsimusega aktiivselt tegelenud. Tunduvalt on suurendatud nende reidide arvu, mida on hakatud tegema võimalike ebaseaduslikku tööjõudu kasutavate tööandjate juurde. Rõhutan veel kord, et seadusmuudatusi tehakse ühes õigusriigis siis, kui on näha, et olemasolevate seadustega pole enam võimalik olukorda ohjeldada. Seadustega rünnakule minna, kasutamata ära olemasolevat ressursi, pole mõtet. Ja nagu te märkisite, kindlasti kasutatakse renditööjõudu – mis võib olla ka seaduslik, st ma ei utreeriks üle, nagu kogu renditööjõud oleks ebaseaduslik – teatud skeemitamise juures ära. Üks nendest muudatustest, mis lähiajal teie ette jõuab, puudutabki seda, et ka renditööjõudu on vaja registreerida. Nii saame n-ö tagasi kerida inimese päritolumaal reaalse majandustegevuseni: kui seal majandustegevust ei ole, siis on ka selle inimese rentimine Eestisse tegelikult ebaseaduslik.

Ma rõhutan veel ühte asja, mis tõi kindlasti kaasa statistilise tõusu ja millega tuleb tegeleda meil kõigil, eriti siin Ida-Euroopas. Eelmisel aastal, kui Ukraina sai viisavabaduse, mida me igati toetasime, hakati seda ka ära kasutama, selleks et siia ebaseaduslikult tööjõudu smugeldada, nagu öeldakse. Nii et see on selle asja hallim toon. Ja selleks, et aru saada, kas need inimesed on näiteks siia ebaseaduslikult renditud, tulebki nad ära registreerida. Seda nõuet pole varem meie seadustes nii nagu ka Euroopa vastavas direktiivis olnud.

13:15 Aseesimees Enn Eesmaa

Mart Helme.

13:15 Mart Helme

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! See, et viisavabadus toob kaasa nii illegaalse kui mitteillegaalse sisserände, ei ole muidugi kellelegi uudiseks. Ma meenutan, et mõned aastad tagasi toetas ka terve hulk siin saalis viibivaid erakondade esindajaid tulihingeliselt viisavabaduse sõlmimist Venemaaga. Aga see oli niisugune teemalaiendus. Nüüd, üks Siseministeeriumi ametnik kirjutas vastu artikli Henn Põlluaasa artiklile. Henn Põlluaas võttis kokku numbrid, mis räägivad sellest, missugune katastroofiline olukord on meil rände, sh illegaalse rände koha pealt. Ametnik väitis, et Eestis ei ole mingit demograafilist kriisi ja kõik on korras. Meie oleme teinud oma arvestused ja välja selgitanud, et ühe tagasipöördunud Eesti kodaniku kohta on Eestisse saabunud üheksa mittekodanikku. Nii et sisuliselt on Eesti rändesaldo üks kümne vastu. Kas te sellises olukorras olete endiselt veendunud, et meie piiridel ei ole vaja viia sisse piirivalvet ega dokumentide kontrolli?

13:16 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Rõhutan veel kord, et Eesti piiri – nii Eesti kui Euroopa Liidu piiri – kontrollitakse, ja kontrollitakse väga tõhusalt. Mis puudutab sisepiiri, kui te mõtlete näiteks Eesti piiri Läti, Soome või Rootsiga, siis mina teie mõtet kindlasti ei toeta. Ma arvan, et see oleks olukorra väga selge üledramatiseerimine. Täpselt samuti ma ei saa kuidagi nõustuda numbritega üks üheksa vastu. Kui te arvutate sinna sisse ka ajutiselt tööle tulnud inimesed, kes peavad kehtiva seaduse järgi lahkuma üheksa kuu jooksul ja kelle ajutise töötamise võimalust pikendatakse aastani siis, kui te võtate vastu täna tutvustatava välismaalaste seaduse, siis on need numbrid täiesti teistsugused.

Eesti päritolu või Eesti kodanikest inimeste tagasiränne on muutunud positiivseks 2017. aastast. See info on pärit Statistikaameti kõige viimasest andmekogust. Seega, kui me hakkaksime praegu neidsamu piire kinni panema, siis me annaksime oma majandusele kohutava löögi. Ma võin teile tuua ühe näite. Euroopa kaotaks Schengeni piiride taastamisega kümneid-kümneid miljardeid eurosid. See ei ole kindlasti väärt ka seda, et inimesed tunneksid lisaks piiranguid oma tavapärastele liikumisvõimalustele, mis meil on Euroopas viimase 10–15 aastaga tekkinud.

13:18 Aseesimees Enn Eesmaa

Lõpetan selles infotunnis selle küsimuse üle arutlemise.

13:18 Aseesimees Enn Eesmaa

Järgmine teema: esimene küsimus on Jürgen Ligilt, vastab peaminister Jüri Ratas.

13:18 Jürgen Ligi

Härra peaminister! Valitsuste vaate pikaajalisust ja strateegilisust peegeldab riigi eelarvestrateegia. Eelmisel aastal, kui majanduskasv järjest kiirenes, räägiti ülekuumenemise ohust ja veendi, et eelarve tuleb teha ülejäägiga. Teie rääkisite siis, et majandust tuleb kuumutada, eelarve peab olema nominaalses ja struktuurses miinuses, ja ütlesite, et see on vastutustundlik. Sel aastal on majandusega pisut vastupidi: ta kipub jahtuma ja tulevik nii helge ei ole. Teie räägite nüüd, et kui majandus jahtub, siis tulebki seda jahutada, ja ütlete jälle, et see on vastutustundlik. Öelge, kus on teie pikaajaline vaade ja strateegiline mõtlemine.

13:19 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Selles mõttes on teil ju täiesti õigus, et Eesti riigi kõige pikaajalisem fiskaalpoliitiline vaade on tõesti riigi eelarvestrateegia. Sellel korral me räägime riigi eelarvestrateegiast 2019–2022, kust seda kindlasti ka näha saab. See on punkt üks. Punkt kaks on see, et ma olen teie murega – kui see on teie mure – igal juhul päri. Me peame iga päev töötama selle nimel, et me näeksime kõrgemat majanduskasvu, kui see on olnud viimasel kuuel-seitsmel aastal. Ma arvan, et 1%-ne või 1,5%-ne majanduskasv ei peaks kindlasti Eestit rahuldama. Eestile on minu arvates igal juhul jõukohane majanduskasv, mis on 4,8%, 4% või 3,5%.

Vastan nüüd teie küsimusele. Ma saan aru, mis te küsite. Miks ütles valitsus, kui ta tegi riigi eelarvestrateegiat, et tema jaoks on struktuurne tasakaal ja isegi ülejääk aastal 2022 olulised? Mis on muutunud? Muutunud on ju Rahandusministeeriumi hinnang, kus te olete ka ise ametipostil olnud. Kui me eelmisel aastal riigi eelarvestrateegiat tegime, siis oli hinnang selline, et meie SKT lõhe on negatiivne. Siis oli tõesti nii, et me pidime ka avalikku sektorisse rohkem finantse juurde panema, et majandust elavdada. Praegu on Rahandusministeeriumi hinnang selgelt selline, et SKT lõhe on positiivne. Siin on ju see fiskaalpoliitiline põhimõte, mida tuleb järgida, et avalik sektor peab nüüd tõesti teatud tegevuste puhul sammu tagasi astuma. Mul on väga hea meel, et valitsus on olnud väga operatiivne ja need otsused riigi eelarvestrateegia arutelu käigus ka teinud. See näitab seda, et mingisuguseid dogmasid ei ole – me peamegi fiskaalpoliitilisi samme tegema vastavalt turukonjunktuurile.

13:21 Aseesimees Enn Eesmaa

Jürgen Ligi, täpsustav küsimus.

13:21 Jürgen Ligi

Aitäh! Ei, minu mure on see, et te kuumutate majandust siis, kui ta on ülekuumenemisohus, ja jahutate siis, kui ta nagunii jahtub. Ärge kasutage sõnu, millest te aru ei saa! Aga proovin veel küsida eelarvestrateegia või teie strateegilise vaate pikaajalisuse kohta natuke lihtsamalt. Haiglavõrk on üks kõige strateegilisemaid asju. Teie lähete ühte haruhaiglasse ja lubate sellele erakorraliseks otstarbeks mõeldud raha, et kujundada haiglavõrku. Te ütlete, et valitsus võib anda oma reservist raha selleks, et kujundada teenuste paiknemist Eestis. Öelge, kus on siin strateegiline vaade, ja kuidas te põhjendate seda oma tervishoiuministrile, kes äsja ütles, et ilmselt tuleb osakondi veelgi kokku võtta. Te n-ö lendate haruhaigla osakonna tasemel ja lubate sellele ebaseaduslikult raha. Kus on siin strateegiline vaade ja mida arvab sellest tervishoiuminister?

13:22 Peaminister Jüri Ratas

Suur tänu! Kõigepealt sellest ülekuumenemisohust. Ma veel kord ütlen, et riigi eelarvestrateegia tugineb hinnangutele, mida annab eeskätt Rahandusministeerium. Loomulikult me vaatame alati ka väljastpoolt tulnud hinnanguid. Aga selle ülekuumenemisohu koha pealt ma veel kord rõhutan, milline oli eelmise aasta situatsioon RES-i tehes: SKT lõhe oli jätkuvalt negatiivne ja see ei rahuldanud valitsust. Meie soov oli tõesti see, et me näeksime majanduskasvu. Kuna sellel aastal on SKT lõhe positiivne, on loomulikult vaja teha ka teatud fiskaalpoliitilisi samme.

Ma saan aru, et te lähete juba väga konkreetsete asjade juurde riigi eelarvestrateegias, mille üle on mul hea meel. Selle riigi eelarvestrateegia üks põhimõtte on tõesti väga lihtne olnud

– eelarvestrateegia koostatakse väga vastutustundlikult ja jätkusuutlikuna. Seda on valitsus ka teinud. Kui me vaatame maksukoormust, siis võime julgesti öelda, et maksukoormus püsib ca 34% tasemel. Kui me vaatame näiteks võlgade vähendamist – ja võlg on võõra oma –, siis näeme, et aastal 2017 oli meie võlatase 9%, aga aastal 2022 on see 5,2–5,3%. Nii et võlatase väheneb.

Nüüd, väga olulised valdkonnad on eelarvestrateegias kaetud. Palgatõus päästeametnikele, politseinikele, haridustöötajatele, kõrgharidusega kultuurispetsialistidele ja veterinaararstidele on olnud selle eelarvestrateegia üks juhtmõte. Edasi: ca 117–118 miljonit eurot investeeringuid digiarendusteks, et toetada IT-sektorit. Aga ma arvan, et meil on erinev arusaam, kui me räägime sünnitusosakondadest. Mina ei ütle kindlasti auväärt Riigikogu ees, missugune on kusagil meditsiiniline tase. Kui haiglate nõukogud ütlevad seda, et nad suudavad meditsiinilist taset hoida, aga selleks on vaja lisaressurssi, siis loomulikult olen ma debatiks valmis.

13:24 Aseesimees Enn Eesmaa

Urmas Kruuse.

13:24 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister, järjekordne näide teilt, kus te hea kolleegi küsimusele otse ei vasta. Aga ka eile oli siin saalis arutelu eelarvestrateegia üle ja meile esines auväärt rahandusminister. Tegelikult võiks mõnes kohas silmad kinni panna: peaminister ja rahandusminister räägivad ühe tonaalsusega. Ja selle negatiivne pool on seotud sellega, et te ütlesite täna veel kord, et me saavutame tasakaalu aastal 2022. Kogu selle valitsuse prioriteet paistab olevat järgmise aasta valimised, kui ma vaatan kas või eelarvestrateegiat. Päästjadki ütlesid, et korraga võib ju palka tõsta 20%, aga järgmisest aastast on see null. Kas see ongi vastutustundlik riigieelarve planeerimine, kui ühte aastasse üritatakse kokku pressida justkui kõik positiivsed sõnumid ja öeldakse, et tasakaalu ja muude teemadega tegelevad järgmised valitsused? Teie ju tegelikult praegu selle eest vastutada ei saa. Kas see on nii?

13:26 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, austatud Riigikogu liige! Minu meelest on see suurepärane, kui valitsus töötab ühtse meeskonnana. See, et rahandusminister ja peaminister ütlevad ühesuguseid sõnumeid riigi eelarvestrateegia kohta, on minu arvates toimiva, lahendusi leidva valitsuse üks põhitunnus. See näitab loomulikult ka usalduslikku õhkkonda. Ja praegusel valitsusel ei ole aega ühtegi päeva niisama oodata, eriti veel Eesti Vabariigi juubeliaastal. Neid küsimusi tuleb lahendada ja ma arvan, et see on suurepärane, et valitsus on leidnud lahendusi.

Nüüd, te tõesti eksite – me ei saavuta struktuurset tasakaalu aastaks 2022 või 2020. Struktuurne tasakaal hakkab meil olema juba aastal 2019 (samuti aastatel 2020–2021) ja aastal 2022 hakkab meil olema struktuurne ülejääk. Kui me räägime nominaalsest positsioonist, siis see on juba järgmisel aastal ülejäägis ja see jääb nii kogu eelarvestrateegia perioodi jooksul. Lisaks on minu meelest oluline seesama võlakoormuse vähendamine.

Te ründate siin siseturvalisuse valdkonna palgatõususi. Loomulikult on see ka minu soov, et palgatõusud oleks sujuvad. Aga mida me teeme, kui neid palkasid pole aastaid tõstetud? Päästeametnikud on tegelikult aastaid rääkinud, et nad ei tule enam välja palgaga, mis on 850 eurot, 800 eurot või isegi alla selle. Siin oli vaja lahendust ja see oli siseminister Andres Anvelt väga selge prioriteet riigi eelarvestrateegia läbirääkimistel. Ja mul on selle üle hea meel, sest see samm oli vaja teha. Sotsiaalhoolekandele läheb juurde 12%, päästevaldkonnale ca 20% ja politseinikele ca 10%. Või võtame IT-asutused, kelle puhul on suurusjärg 20%. Veterinaararstidel pole palk aastaid tõusnud. Siin oli vaja edasi minna! Järgmisel aastal on õpetajate alampalka määr 1250 eurot, samasugune palgatõus tuleb kõrgharidusega kultuuritöötajatele. Tähendab, siin oli seisak, kus meil oli vaja kiireid lahendusi, mis saidki tehtud.

4. 13:28 Metsade säästlik majandamine

13:28 Aseesimees Enn Eesmaa

Infotunni järgmine teema on metsade säästlik majandamine. Küsib Külliki Kübarsepp, vastab keskkonnaminister Siim Kiisler.

13:28 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea aseesimees! Hea minister! Kuu aega tagasi tahtsin analoogsel teemal küsimusi küsida, aga kurva sündmuse tõttu loobusin sellest. Mu küsimused baseeruvad 3. aprilli ja 4. mai ajaleheartiklidel, mis käsitlevad erametsaomanike kaitset. Peamiselt on seal viide sellele, et meil on raske säästlikku metsamajandamist läbi viia, kui meil toimub telefoniterror väikemetsaomanike suhtes, neil ei ole kaitset. Taavi Raadik Metsamaahalduse Aktsiaseltsist ütleb otse välja, et mõistlik oleks väikeomanike ja suuromanike vaheline tasakaal ning riik peaks kindlasti soosima väikemetsaomanikke. Eelmisel reedel ütles Lembit Maamets Postimehele välja, et üks võimalik lahendus võiks olla Rootsi näide, kus äsja ostetud maale kehtestatakse raiemoratorium. Kas te olete metsanduse arengukavas seda teemat käsitlenud ja millised on võimalikud lahendused?

13:29 Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Kõigepealt, konkreetne vastus küsimusele on ei – seni ei ole raiemoratoriumide teema pärast müügitehinguid arutuse all olnud. Kindlasti võib see teema edaspidi töörühma töö käigus kerkida, aga siin peab vaatama, et vabadused oleksid ikkagi tagatud. Omandile põhjendamatute piirangute seadmine ei saa kõne alla tulla sellepärast, et kellelegi kuulub midagi lühemat aega kui kellelegi teisele, st lihtsalt sellepärast ei tohi hakata piirama kellegi õigust oma vara kasutada.

Aga vastan ka laiemalt. Kui tahetakse vastandada suuremat ja väiksemat omanikku, siis infoks, et praeguse statistika kohaselt kuulub meil eraomandis olevast metsamaast umbes 60% eraisikutele ja väiksem osa juriidilistele isikutele. Üldine jaotus on pooleks: natuke üle poole kuulub riigile ja natuke alla poole on eraomandis. Nii et Eestis on endiselt kümneid tuhandeid eraisikutest erametsaomanikke. Ja kui rääkida säästliku majandamise seisukohast, siis tihti jääb avalikus debatis mulje, justkui oleksid suured omanikud, kes võivad osaliselt või terviklikult kuuluda ka näiteks välismaistele fondidele, väga agressiivsed metsaraiujad või metsamajandajad. Aga tihtipeale just need fondid raiuvad vähem ja väikeomanikud majandavad pigem niiviisi, nagu te kirjeldasite, st ostavad tüki ja kohe raiuvad.

13:31 Aseesimees Enn Eesmaa

Külliki Kübarsepp, teine küsimus, palun!

13:31 Külliki Kübarsepp

Aitäh! Väike kommentaar sellele vastusele: ma näen siin konflikti, sest ministeeriumi seisukoht ja inimeste seisukohad meedia vahendusel ei taha millegipärast klappida. Väidetakse ju seda, et kuigi aastal 2017 tõusis metsamaa hind hüppeliselt, saavad tädi Maalid, kellelt petetakse maa välja, selle eest *à la* televiisori hinna, nad ei saa maa eest seda reaalselt hinda. Aga teiseks tahan esile tuua metsauuenduse teema. Tõdetakse seda, et metsa uuendamine on erametsaomanikele raskendatud juba üksnes ressursi, istikute puudumise tõttu. Te olete ka ise seda väitnud. Kas olete siin püüdnud metsanduse arengukava abil lahendusi leida ja kui jah, siis milliseid?

13:32 Keskkonnaminister Siim Kiisler

Kõigepealt selle esimese teema kohta nii palju, et üks inimeste arvamused on väga erinevad. Väga paljud metsaomanike esindusorganisatsioonid on viimasel ajal esile toonud ka seda, et pigem mõjutavad inimeste kalduvust oma omandit, metsamaad müüa just avalikkuses kõlavad väited, mis sisendavad ebakindlust. Sellest patust ei ole kahjuks ka Vabaerakonna poliitikud vabad olnud. Antakse tugev signaal, et kohe-kohe hakatakse teie võimalusi oma metsa normaalselt majandada eirama, kohe-kohe ei lubata teil rohkem raiuda. Kindlasti see mõjutab inimeste otsuseid. Sellist ebakindlust ei tohiks minu arust omanikes asjatult tekitada, eriti kui selle aluseks ei ole mingi ratsionaalne põhjendus, loogilised, teaduslikult põhjendatud mahunumbrid ega midagi muud taolist.

Aga istikute küsimus on tõesti tõsine. Mõni aeg tagasi valiti Eestis see tee, et istikuid kasvatab RMK ehk riigi tulundusamet vaid oma tarbeks. See otsus langetati eraturu elavdamiseks, selleks et eraomanikud hakkaksid selle äritegevusega, ettevõtlusvormiga tegelema ja istikuid tekiks juurde. Need investeeringud ei anna kohe tulemust, see võtab aega, aga neid on tehtud. Me arutame ka seda, kas

oleks võimalik täiendavalt mõnest keskkonnameetmest istikute ettekasvatamist toetada, et kui keegi eraomanikest teeks veel seda laadi investeeringuid, siis ta saaks riigilt täiendavat toetust selleks tegevuseks. Aga praegu on tõesti turul istikute puudus olemas.

13:34 Aseesimees Enn Eesmaa

Andres Herkel.

13:34 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Ma toon analoogia korterituruga. Seal käib teatavasti väga selge monitooring ja seire, mis hinnaga midagi müüakse, ja see statistika teeb lõppkokkuvõttes hinna kujundamise põhimõtteid väga selgeks. Kas on mingisugune seletus, miks meil puudub niisugune andmestik metsamaa ostu-müügitehingute kohta? See ilmselt seab väikeomaniku, keda survestatakse oma metsa müüma, tõesti natukene kaitsetusse olukorda – ta lihtsalt ei tea õiglast hinda.

13:35 Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Seda laadi statistika on päris hästi olemas, eriti erametsaliit levitab seda. Soovitan selles küsimuses kindlasti pöörduda näiteks Heiki Hepneri poole. Ta on selles valdkonnas väga suur asjatundja, kes annab järjekindlalt ülevaateid erametsaomanikele, erametsaühistutele. Nii et huvi korral on see info kõigi huviliste jaoks täiesti vabalt kättesaadav.

Kui laiemalt rääkida, miks see hind viimasel ajal tõuseb, siis üks põhjus on kindlasti täiendavate investeeringute ootus puidutööstusesse. Teine põhjus meie piirkonna riikides tervikuna on sellised aastad, kus kliimaolud on olnud sellised, et paljudes kohtades ei ole olnud võimalik metsa majandada – maa on olnud pehme. See käib Rootsi kohta, see käib Soome kohta, see käib Eesti kohta. Kindlasti on puidu hinda mõjutanud seegi, kui kellelgi on olnud vaja metsa üles töötada. Ja kui puidu hind tõuseb – viimasel ajal on see päris jõuliselt tõusnud –, siis tõuseb sellest tulenevalt ka metsamaa hind.

13:36 Aseesimees Enn Eesmaa

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:37 Euroopa Liidu uue eelarveperioodi tingimused

13:37 Aseesimees Enn Eesmaa

Jaak Madison küsib küsimuse peaminister Jüri Ratase käest. Palun!

13:37 Jaak Madison

Aitäh, austatud istungi juhataja! Hea peaminister! Viimastel nädalatel on tõusnud aktiivselt fookusesse uued kõnelused, mis puudutavad Euroopa Liidu eelarvestrateegiat aastateks 2021–2027. Üheks aktuaalsemaks küsimuseks, mis võib osutuda tüliõunaks mitme liikmesriigi vahel, on tingimused, mis võidakse seada teatud toetuste saamiseks, ehk nende sidumine õigusriigi olukorraga. See on tekitanud paksu pahameelt näiteks Poolas ja Ungaris, kelle teatud poliitilised sammud sisepoliitikas on Euroopa Komisjonile tugevalt vastukarva. Kas meie valitsusel on kujunemas seisukoht selles küsimuses? Kui see küsimus lauale tuleb, kas me siis toetaksime selliste tingimuste seadmist Euroopa Liidu toetuste saamiseks? Milliseks kujuneks teie arvamus?

13:38 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kõigepealt on mul loomulikult hea meel soovida selle küsimuse taustal kõigile, sh küsijale, head Euroopa päeva. Aga teie küsimuses oli väga palju selliseid sõnu nagu "juhul kui", "äkki tekib" ja "mis sellisel juhul tulevikus valitsuse seisukohaks kujuneks". Minu enda arvamus on järgmine. Me peame Euroopa Liidus töötama selle nimel, et selliseid välistavaid asju üldse ei tekiks, et keegi ei hakkaks rääkima artikli 7 punktist 1 või 2, mis tähendaks, et me hakkame kelleltki hääleõigust ära võtma või kellegi suhtes eelarve kaudu sanktsioone rakendama. Ma arvan, et Euroopa Liidu aluspõhimõtte või -väärtus on teine olnud – see, et riigid, kes sellesse liitu tulevad, saaksid selles peres positiivseid emotsioone ehk riikidele antakse, mitte ei võeta neilt. Nii et selle nimel, ma arvan, tuleb töötada. Minu

jaoks on õigusriigi põhimõte hästi oluline. See on ka Euroopa Liidu sees hästi oluline põhimõte. Ja sellele, et komisjon ja Poola praegu koostööd teevad, et seda küsimust lahendada, tuleb kaasa aidata.

13:39 Aseesimees Enn Eesmaa

Täpsustav küsimus Jaak Madisonilt.

13:39 Jaak Madison

Aitäh, austatud peaminister! Soovin kindlasti ka teile head Euroopa päeva, mis tähistab teise maailmasõja lõppu ja Eesti okupeerimist, ning on seega teatud määral suur leinapäev meie jaoks. Mis puudutab eelarvestrateegiat, siis kõnealune küsimus on tugevalt seotud ka eilse Eesti-Ungari parlamendirühma kohtumisega. Nimelt oli Tallinnas külas Ungari suursaadik Helsingist ja eelarvestrateegia oli meie kohtumise üks oluline jutupunkt. Ma soovitasin tal kindlasti vaadata ka infotundi, et saada selgust, milline on teie suhtumine sellesse küsimusse ja milline on meie sõnum eelkõige Ungarile, kes on väga tugevalt vastu igasugusele riigisisesele sekkumisele Euroopa Komisjoni poolt. Euroopa Komisjonile on hakanud väga meeldima sekkuda sisepoliitikasse ja võtta vastu avaldusi, mis selgelt rikuvad suveräänsusprintsipi. Seega, kas te tahtsite oma eelmise vastusega öelda, et me igal juhul toetame seda põhimõtet, et liikmesriikidele ei saa seada mingeid tingimusi toetuste saamiseks?

13:41 Peaminister Jüri Ratas

Kui teiega siin debateerida, ega siis kunagi ei tea, mis te sellest 20 sekundi pärast välja loete. Ei, ma tahtsin seda öelda, et minu arvates peab Eesti seisma selle eest, et Euroopa Liit teeks kõik selleks, et me ei hakkaks üht, teist või kolmandat riiki mingites protsessides välistama. Ma ütlesin seda, et kogu see preventiivne töö, koostöö ja läbirääkimised on minu meelest siin esmatähtsad. Te kasutasite väljendit "juhul kui see tuleb lauale", aga mina arvan, et me peame olema niivõrd tugevad ja konkreetsed, et suudame leida kompromisse, et sellised teemad ei tuleks lauale. Ja tuleb tunnistada, et minu meelest on Euroopa seda viimasel ajal suutnud.

Ma arvan, et ka Brexiti õppetund on see, et ühtsuses peitub tegelikult jõud, kui leitakse tasakaal. Olen suhelnud Ungari ja Poola ametikaaslastega ning ütlen, et me kõik püüame leida parimat kokkulepet järgmise MFF-i vallas. Eesti eesistumise raames oli oluline sildade ehitamine ja tasakaalu leidmine. Mina ei tunnetä näiteks Euroopa Ülemkogu laua taga seda, et keegi Euroopa Liidus mõtleks tõsiselt mingile uuele väljumisele. Vastupidi, püütakse ikkagi leida kompromisse ja ühisosa.

6. 13:43 Kohalike omavalitsuste otsustuspädevus

13:43 Aseesimees Enn Eesmaa

Lugupeetud kolleegid ja austatud ministrid! Kuna infotunniks ette pandud teemad ja küsimused ei lähe automaatselt edasi järgmisse infotundi ega järgmisse päeva, siis istungi juhatajana eelistan neid teemasid, mis on tänaseks ette pandud. Seepärast läheme järgmise teema juurde. Küsib Toomas Kivimägi, vastab peaminister Jüri Ratas.

13:43 Toomas Kivimägi

Härra juhataja! Väga lugupeetud peaminister! Ma loodan, et te tunnete end ülendatuna, kui ma teid tsiteerin (seda enam, et ma jagan teie seisukohta): "Minu meelest see on põhimõtteline küsimus, kas valitsus võtab kohalikke omavalitsusi partnerina või sellise ülemuse ja alluvuse suhtena. Tänapäev valitsus võtab kohalikke omavalitsusi partnerina. Neid otsuseid [täpsustan, et jutt on maakondliku ühistranspordi korraldusest] teevad kohalike omavalitsuste poolt moodustatud ühistranspordikeskused. Et kas nad tihendavad liini, kas nad pikendavad liine, kas nad teevad mingeid uusi liine või tõesti muudavad piletihinna kuni sinnamaani välja, et on võimalus pakkuda tasuta ühistransporti. Aga neid otsuseid ei tee peaminister ega ka majandus- ja taristuminister". Ent eelmisel nädalal selgus, et tegelikkus on hoopis vastupidine: kui ühistranspordikeskused ei otsusta nii, nagu minister soovib, jäävad nad osaliselt ilma riigi rahast ja veelgi enam, peavad omalt poolt peale maksma. Miks te olete lasknud oma igati õiglasest ja omavalitsusi respektiivast arvamusel üle sõita?

13:44 Aseesimees Enn Eesmaa

Austatud peaminister, enne kui te vastate, mul on repliik kolleegile. Kõikide järgmiste teemade puhul me käitume täpselt samuti – lisaküsimuse esitavad ainult põhiküsimuse esitajad –, muidu me ei jõua üheksanda teemani: teie fraktsioonikaaslane Uno Kaskpeit ei saaks oma teemat üldse käsitleda. Palun, härra peaminister!

13:44 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh küsimuse eest, hea küsija! Ma olen jätkuvalt samal seisukohal ja mul on hea meel, et me jagame seda seisukohta. Nimelt, ma siiralt arvan, et omavalitsused on riigi keskvalitsuse ja ministriumide partnerid. Nii võtsin ma neid siis, kui töötasin siin auväärt Riigikogus, ja nii võtan ma neid ka praegu, kui ma töötan Vabariigi Valitsuses. Ma saan väga hästi aru diskussioonikohast, sellest, mida majandus- ja taristuminister on oma määrusega öelnud, aga punkt üks on minu meelest see, et olukord ei tohi halveneda. Sellest tuleb alustada. Ühegi omavalitsuse, ühegi maakonna, ühegi elaniku jaoks ei tohi olukord halveneda.

Kui me räägime pileti hinnast, siis on minu arvamus kogu aeg olnud järgmine. Ühistranspordikeskustel, kuhu kuuluvad omavalitsuste esindajad ja mille palgakulud katab suuresti riik, on pileti hinna üle otsustamisel kolm võimalust: nad kas jätavad kehtestatud kõrgeima hinna, langetavad hinda või panevad pileti hinnaks nulli. See on nende otsus. Vastavalt sellele maksab riik neile saamata jäänud piletitulu kinni. Lisaks on teine põhimõtteline seisukoht tõesti see, mis te ka ütlesite, et ühistranspordikeskused võivad liinide tihendamise jaoks ressursi juurde küsida. Selleks on ette nähtud ca 3,3 miljonit ja seda saab küsida kuni 10% ulatuses. Ja kolmas põhimõtteline muudatus on nn sõidujagamisteenus. Esimest pilootprojekti või -programmi katsetame Saaremaal. Vaatame, kuidas seal selle nutika lahendiga läheb. Kui läheb hästi, siis võiks see teenus kindlasti laieneda.

13:46 Aseesimees Enn Eesmaa

Toomas Kivimägi.

13:46 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra peaminister! Lihtsalt repliigiks, et see vabadus on tegelikult näiline. Kui nad ei otsusta nullhinna kasuks, siis jäävad nad, ma rõhutan, osast riigi rahast ilma ja peavad ise peale maksma. Sellisel juhul ei saa ju keegi mingit teist varianti valida. Küsin veel lisaks, kas te peate õigeks ka seda põhimõtet, et juhul, kui otsustatakse nullhinna kasuks ehk kogu ühistranspordikorralduse koormus jääb riigi kanda, seda otsust põhjendama ei pea. Ent kui ühistranspordikeskus otsustab kehtestada osalise hinna ja võtta tarbijalt tasu, siis peab ta seda otsust põhjendama, kaitsma ja veelgi enam, oma taskust peale maksma. Ja kuidas ikkagi hinnata ebaausat konkurentsi eraettevõtjatega? Väga paljuski kattuvad n-ö kommertsliinid maakondlike ühistranspordikeskuste liinidega. See otsus tähendab tegelikult mitme kommertsliini kadumist, mis toob omakorda kaasa täiendava koormuse riigile uute liinide avamisel, sest inimesed on harjunud seal ühistranspordiga sõitma.

13:47 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kõigepealt, kogu selle ühistranspordikorralduse mõte ja eesmärk on parandada ühistranspordi kättesaadavust ja ka taskukohasust Eesti elanikele. Me räägime ainult maakonnasisesest ühistranspordist. Te olete kindlasti näiteks Pärnumaaga paremini kursis kui mina, sest olete olnud nii Pärnu linnapea kui ka maavanem, aga minu teada on maakonnasisese ühistranspordi kuupilet praegu ca 50–52 eurot. Ma arvan, et see on päris suur summa. Kui näiteks Pärnu otsustab pakkuda maakonnasisest ühistransporti tasuta, siis elanikud selle kuukaardi eest enam maksma ei pea. Aga seda ei pea pakkuma tasuta. Nagu ma ütlesin, võib jätkata ka määrukes toodud kõrgeima hinnaga või teha hinnasoodustust.

Vastan nüüd teie küsimusele, et ühel juhul nagu peab otsust põhjendama ja teisel juhul ei pea. Ma olen täielikult sellel seisukohal, et kui ühistranspordikeskused otsustavad kehtestada pileti hinna, mis ei ole null, aga mis ei ole ka lubatud kõrgeima tasemega, ehk kui nad vähendavad pileti hinda ning saavad selle arvel riigilt dotatsiooni, siis peaks see olema aluspõhimõte läbirääkimistel – sellest peaks ka riik

lähtruma. Me oleme öelnud, et ühistranspordikeskustel on otsustusõigus, ja see ei pea olema ainult ütlus, vaid see peab olema ka reaalne tegevus. Minu meelest tulebki maikuu jooksul vaadata, kas see on nii. Ja kui see ei ole nii, siis tuleb veel nendesse läbirääkimistesse või aruteludesse sekkuda.

7. 13:50 Välismaal elavate eestlaste valimisõiguse tagamine

13:50 Aseesimees Enn Eesmaa

Järgmine teema on väliseestlaste valimisõigus. Jüri Adams küsib, vastab siseminister Andres Anvelt.

13:50 Jüri Adams

Härra minister! Kõigepealt tahan alustada avaliku tänamisega. Aasta alguses aitasite meid arvude toomisega valimisõiguslike inimeste kohta, mis on käivitanud terve rea töid. Minu praeguse küsimuse üldmõte on, mis on vahepeal ministeeriumis veel tehtud. Umbes pool aastat on aega, enne kui valimisnimekirjad lõplikult settivad. Mis on kavas selles suunas teha? Aga küsimuse sisustamiseks veel nii palju, meil on umbes 70 000 – võib-olla paar tuhat vähem – inimest, kes elavad alaliselt välismaal. Üldiselt ei käi nad Riigikogu valimistel hääletamas, aga on kantud Eesti valijate nimekirja. Valimisringkondade piirid nüüd muutusid, mis on tekitanud küsimusi nende ümbertõstmise kohta. Ja mul on küsimus ka edasise töö kohta. Keegi ametnik väitis mulle, et igale sellisele valijale püütakse saata meil, aga selle üle ei ole mingit kontrolli, kas meiliaadress on õige või kas meil kohale jõuab. Palun vabandust, oleksin rohkem küsinud, aga minutid said täis.

13:51 Aseesimees Enn Eesmaa

Teine küsimus on veel.

13:51 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Tegelikult on see lai teema, proovin hästi operatiivselt pihta hakata. Neid on kokku 85 705 – selline on valijate arv välismaal. Ja meie jaoks jagunevad nad kahte gruppi. Üks grupp on selline, kellele on ringkond määratud. Neid on 71 000 ja natuke peale. Teine grupp on selline, kellel on ringkond puudu. Neid on 14 000 ja natuke peale. Praegu on tõesti nii, et nendele, kellele on ringkond määratud ja kelle andmeid me teame, me saadame valijakaardi. Ja neil on võimalik hääletada kolme moodi, nagu te teate: e-hääletamise või posti teel või välisesinduses. Need, kellele ei ole ringkonda määratud, ei saa ka hääletada, nii kaua kui neile ringkonda määratud ei ole. Aga olen algatanud mitu protsessi, et peale haldusreformi, st tulevikus ringkonnad paika saaksid. Juba praegu on need mingil määral omavalitsuste järgi muutunud. Võtame näiteks need omavalitsused, mis on läinud teise maakonda. Nagu me teame, arutatakse ka suuremat muudatust, mis kindlasti ei puuduta veel järgmisi Riigikogu valimisi. Üks asi on see, et me tõesti proovime saada nendega ühendust olemasolevate meiliaadresside kaudu. Ja kindlasti tahan ma siin ära kasutada ka tänapäevast *online*-suhtlust. Arvestame seda, et Eesti päritolu inimene, Eesti kodanik – ükskõik kus ta elab, näiteks Uus-Meremaal või Kanadas – külastab ka meie *online*-meediat, kui ta vähegi Eesti meedia vastu huvi tunneb. Seal saab täpselt samuti teha pöördumise või infotutvustuse, kuidas nad võiksid huvi korral ühendust võtta ja oma andmeid parandada. Kindlasti saab kasutada ka välisesindust abi. Nii et neid tegevusi me tahame alustada suve lõpus, sügisel.

13:53 Aseesimees Enn Eesmaa

Jüri Adams.

13:53 Jüri Adams

Minister, ma lähtrun siiski eeldusest, et selles, et Eestist on läinud umbes 67 000 valimisõiguslikku inimest, kes ei võta osa valimistest, on vähemalt mingisuguses poliitilises mõttes süüdi Eesti riik. Ta on midagi tegemata jätnud. Kas võiks mõelda mingisugusele programmile, mis need inimesed üles otsiks ja püüaks kõrvaldada kõik need psühholoogilised või muud takistused, mis on neid valimisest osavõtmisest kõrvale suunanud?

13:54 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Ma tulen sellesama teema juurde, mida ma just eelmisele küsimusele vastates ära märkisin. Tegelikult ongi tähtis see, et Eesti riik suhtleb nendega alguses üldiselt. Nii palju kui me teame meiliaadresse, suhtleme ka personaalselt ja hakkamegi seda tegema, nagu ma ütlesin. Aga me kutsume neid ka üldisemalt üles ühendust võtma, et nad annaksid meile oma andmed, et me saaksime nendega personaalselt suhelda ja anda neile informatsiooni, milline ringkond valida ja kuidas näiteks oma aadressi taastada. Oluline on ka näiteks see, et inimestel, kelle pere on juba mitu põlvkonda eemal elanud, ei pruugi olla otsest aadressialast sidet Eestiga. Nende puhul tuleks vanemate või vanavanemate kaudu liikuda viimase kontaktini Eestiga ja selle piirkonnani, kus nad näeksid endal võimalust valida.

Nii et mida ma öelda tahan? Me oleme tegelikult neid tegevusi alustanud. Me tahame minna niivõrd personaalseks kui võimalik, aga alguses näidata ikkagi üles Eesti riigi üldist huvi nende inimeste vastu. Ja selleks on võimalik ära kasutada neidsamu internetivõimalusi, mida 1990-ndatel ei olnud. See lõhe tegelikult tekkiski mingil määral 1990-ndatel. Meil on siiaaani umbes 6000–7000 inimest, kelle puhul me ei ole n-ö kodakondsuse tõde ära dokumenteerinud, st kas nad on kodanikud või mitte. Aga nad ei ole ka aktiivsed olnud. Nii et ka need asjad on vaja korda seada.

8. 13:55 Tallinna–Helsingi tunneli ehitus

13:55 Aseesimees Enn Eesmaa

Infotunni järgmine teema on Tallinna–Helsingi tunneli ehitus. Arno Sild, palun!

13:55 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud aseesimees! Lugupeetud peaminister! Me teame, et hiljaaegu oli Eesti ja Soome valitsuse ühisistung, kus puudutati ka tunneli ehitust. Kas te informeeriksite meid täpsemalt, mis tasemele seal see arutelu jõudis? Aja kokkuhoiu mõttes ma küsin lisaks veel niimoodi: kas kavatakse ka erasektor kaasa tõmmata ja selleks ehituseks Euroopa Liidu raha leida?

13:56 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Arno Sild, ma kõigepealt tänan teid selle tõsise teema kohta küsimise eest infotunnis. Aitäh teile! Jah, 7. mail ehk selle nädala esmaspäeval toimus ajalooline istung, esimene ühisistung saja-aastases Eesti Vabariigis, mida me nimetasime Eesti-Soome juubeliistungiks. Eesti Vabariigi valitsus pole mitte kunagi varem ühisistungit pidanud ja ka Soome jaoks oli see ajalooline seik. Ma saan aru, et Soome on pidanud ühisistungit ka Rootsi Kuningriigiga, aga ta tegi seda Soomes. Nii et Soome ei ole väljaspool Soome riiki ühisistungit pidanud.

Me arutasime nelja küsimust ja üks küsimus oli tõesti Helsingi–Tallinna vaheline tunnel. Kuhu me nende aruteludega jõudsime? Me jõudsime selleni, et mõlemad valitsused peavad Tallinna–Helsingi tunneli uuringutega edasiliikumist väga oluliseks, ja loomulikult liikumist selles suunas, et see ühendus ühel hetkel ka tekiks. Ma arvan, et see oleks reaalne asi, kuidas saaks kaks linna, kaks keskkonda ühendada. See oleks kasulik majanduslikult, töökohtade mõttes, aga kindlasti ka kultuuriliselt – see looks turismi aspektist kõvasti-kõvasti atraktiivsust juurde.

Nüüd, te juhtisite tähelepanu sellele, kas sellesse projekti võiks olla kaasatud ka erasektor. Punkt üks: ma arvan, et ilma erasektorita ei realiseerita seda tunneliprojekti mitte kunagi. Vastus on kindlasti jah, erasektor peaks olema sinna kaasatud. See oli ka mõlema valitsuse ühine positsioon. Teil oli ka küsimus rahastamise kohta Euroopa Liidu fondidest. Kui selle tunneli ehitus algab – ma ei ole kindel, kas see tähendab ülejäämist Euroopa Liidu eelarveperioodi –, oleks kindlasti oluline ja vajalik sealt praeguse teadmise pealt raha taotleda.

13:58 Aseesimees Enn Eesmaa

Täpsustava küsimuse esitab Mart Helme.

13:58 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Kas on kavas ka mingeid konkreetseid samme astuda – luua töögrupp, hakata välja selgitama projekteerimis- ja geoloogilisi tingimusi, hakata tegema rahalisi kalkulatsioone ja välja selgitama riikide osaluste suurusjärke jms?

13:59 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Jah, loomulikult. Ma arvan, et esimene väga konkreetne samm on see, et valitsuste tasandil, ühisistungi tasandil on mõlemad valitsused öelnud, et me läheme tunneliprojekti ja -sooviga edasi. See on punkt üks. Järgmisena on ääretult oluline konkreetne lahend, millega tuleb edasi töötada. Meil on ju olemas analüüs, mille taga või mille tellijad on olnud kaks riiki, maavalitsused, kaks linna. Ja tegelikult avaldus selline palve või otsus ka kahe riigi valitsuse ühisistungi lõpus. Mõlema riigi peaministrid soovivad, et ministrid, ministeeriumid ja ametnikud nende teemadega edasi töötaksid, sh tunneliühendusega Tallinna ja Helsingi vahel. Loomulikult tuleb läbi kaaluda ka see, mida see tähendab looduskeskonnale. Loomulikult tuleb läbi kaaluda kõik turva- ja ohutusnõuded ning leida lõplik ja pidev finantsskeem, mille kohta härra Arno Sild küsis. Kõikide nende tegevustega lähevad mõlema riigi avalikud sektorid ja ministeeriumid edasi.

9. 14:00 Radarvaatluse koondamine Tallinna Häirekeskusesse

14:00 Aseesimees Enn Eesmaa

Infotunni viimase teema toob oma küsimusega sisse Uno Kaskpeit.

14:00 Uno Kaskpeit

Aitäh, härra eesistuja! Aega jääb väheks, nii et teeme lühidalt. Mul on selline küsimus: mis eesmärgil kaotati ära radarvaatluse kohad Saaremaalt, Kärklast ja Kundast ning koondatakse praegu kõik Häirekeskusesse?

14:00 Aseesimees Enn Eesmaa

Minister kurdab, et ei ole hästi kuulda. Andke oma kõnele pisut volüümi juurde.

14:00 Uno Kaskpeit

Halloo! Mul on küsimus, mis eesmärgil kaotati ära radarvaatluse kohad Saaremaalt, Kärklast ja Kundast. Eile käisime Häirekeskuses, kus juba häälestatakse ületoomisele, sellele, et Häirekeskusesse tuuakse üle kogu Eesti mereala vaatlus. Kuidas te seda põhjendate ja mis on eesmärk? Minu teada ei tule ei Saaremaalt, Hiiumaalt ega Kundast siia inimesi üle. Võib-olla ainult kaks inimest tuleb siia üle.

14:01 Aseesimees Enn Eesmaa

Küsimusele vastab siseminister. Palun!

14:01 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Siin on kaks asja. Punkt üks: Kundast on see jah juba Tallinna Häirekeskusesse üle toodud, Kärkla ja Kuressaare puhul on plaanis seda teha järgmise kalendriaasta jooksul. Need otsused tehti juba paar aastat tagasi ära ja põhjus on väga lihtne. Esiteks juhitakse sealtsamast keskusest päästesündmusi kõige enam. Ja kui meil on ühes ruumis kiirabiteenust, politsei- ja piirivalveteenust, päästeteenust ja merepäästeteenust osutavad spetsialistid, kes jälgivad ka radaripositsioone, liigub info palju kiiremini ja ka otsuseid tehakse palju kiiremini.

Siia juurde ma tahan kindlasti veel öelda, et kõigile nendele inimestele – Kundas ja Kuressaares, Kärklas on plaanis teha seda sügisel – tehakse mitu ettepanekut. Üks ettepanek on Tallinnasse tööle minna. Teine ettepanek on saada täiendav haridus politsei- ja piirivalvekolledžis ning asuda oma kodukohas tööle mõnel muul ametikohal. Kunda näide: kaks inimest võtsid sellise pakkumise vastu ja kaks inimest võtsid koondamise, kuna nad ei tahtnud teisel ametialal jätkata.

14:03 Aseesimees Enn Eesmaa

Nende sõnadega lõpetame infotunni. Suur aitäh ministritele! Oleme valmis alustama põhiistungit.